

Jókai 200 olvasópályázat II. forduló

Jókai Mór a 19. századi magyar irodalom egyik legnagyobb alakja. Regényíró, újságíró, szerkesztő és politikus.

Születésének 200. évfordulójára kétfordulós pályázatot hirdetünk.

Az olvasnivalók rövid történetek, mesék, melyeket abban az esetben is érdemes elolvasni, ha valaki nem oldja meg a feladatokat, de érdemes nekiállni a rejtvényeknek is!

Az elkészült olvasópályázatokat juttassák el a könyvtárba személyesen, vagy el lehet küldeni az alábbi email-címre is.

Email: gyermekkonyvtar@varosikonyvtar.t-online.hu

Leadási határidő: 2026.02.07

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

A pályázó neve:

Település:

Iskola, osztály:

Elérhetőség (lakcím, email, telefonszám):

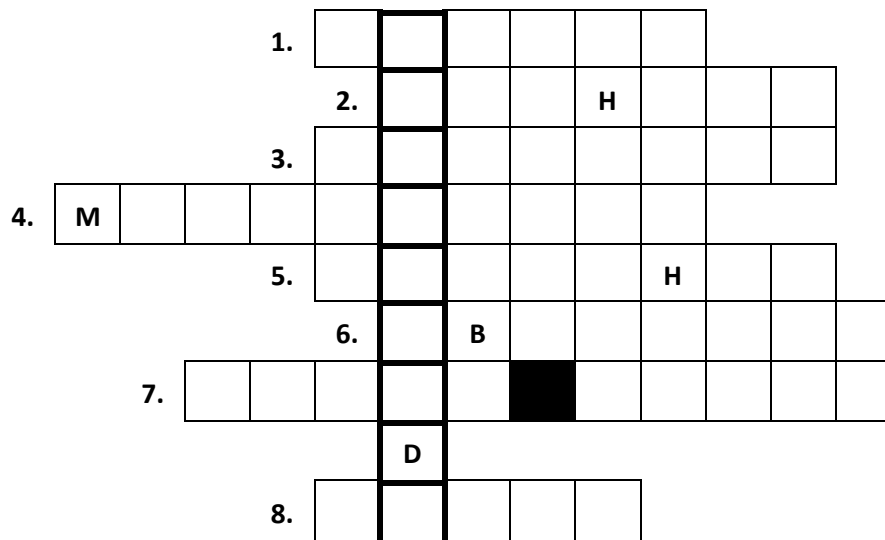
Lipták Gábor Városi
Könyvtár
8230 Balatonfüred,
Kossuth Lajos u. 35.
Telefon: 87/343-070

1. Fejtsd meg a rejtvényt!

8

Mindegyik megfejtés Jókai nevét viseli vagy az íróhoz és Balatonfüredhez köthető. A megfejtés az egyik író által szerkesztett újság címét rejti.

1. Közkedvelt balatonfüredi kirándulóhely, melyről csodálatos panoráma nyílik a Balatonra és a tihanyi-félszigetre.
2. Balatoni vízi jármű pontos típusa.
3. Balatonfüredi rendezvény a Koloskában. Jókai főzőverseny.
4. A régi Jókai villa kertjében áll. Koszorúzási helyszín.
5. Jókai balatonfüredi villájának elnevezése napjainkban.
6. Felismeritek, hol van? Mi a megnevezése ennek az emlékműnek.

7. A Tamás-hegyre vezető tanösvény. Azútja.
8. Jókai kedvenc virága.

2. Jókai Mór A cigánybáró regénye alapján készült a Szaffi című animációs film.

a, Párosítsd össze a neveket a képekkel.

b, Keresd meg a szereplők neveit a táblázatban és húzd át őket.

A nem áthúzott betűket soronként olvasd össze és írd ide a megfejtést.

Megfejtés:

A	H	M	E	D	☺	P	A	S	A	D	A	R
R	E	T	S	E	M	A	S	Z	Á	R	T	S
Z	A	P	U	Z	Z	O	L	A	G	A	I	S
É	S	M	E	N	Y	U	S	F	Y	A	S	Á
N	I	T	A	K	N	I	R	F	A	C	Z	N
A	L	O	N	C	S	Á	R	I	T	I	A	Ó
Ó	Z	Y	N	Á	M	R	O	K	L	A	G	J

☐ Strázsamester	☐ Cafrinka
☐ Szaffi	☐ Jónás
☐ Arzéna	☐ Asil
☐ Gazsi	☐ Ahmed pasa
☐ Loncsár	☐ Menyus
☐ Kormányzó	☐ Puzzola

24

3. A magyar képregény szülőatyjának Jókai Mórt tartják, ugyanis az ő lapjában, Az Üstökösben jelentek meg először a későbbi képregényekhez hasonló keret nélküli képes történetek szöveggel kiegészítve.

A képregény formában ma is elérhető regényei címének betűit összekevertük. Próbáljátok meg kitalálni melyek ezek.

NEVÉLETN ÁRV -

SÉGENYZ KAGGAZOD -

ETEFKE MÁGYÉKTON -

A SÍVŐKŰZ REMEB AIFI -

A SÓCELI HÉREF SOZNYAS -

4. Igaz vagy hamis? Írj I vagy H betűt a mondat végére.

A helyes válaszokban segítségedre lehet Kiss A. Kriszta: A fiú, aki mindent tudni akart című könyve.

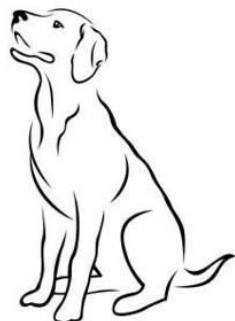
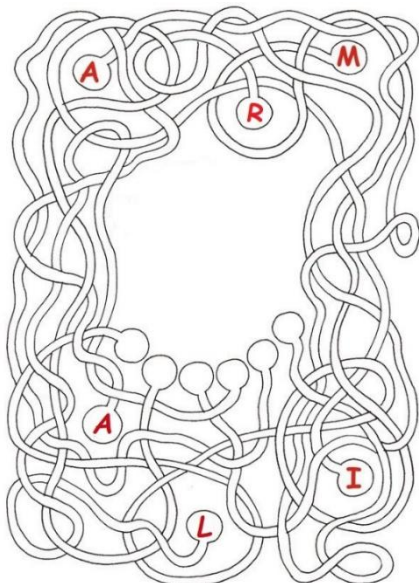
- Jókai Mór édesanyját Pulay Mártának hívták. -
- Írói pályája Kecskeméten kezdődött a Zsidó fiú című drámájával. -
- Első felesége Laborfalvi Róza színésznő nagyszerű háziasszony lett. -
- Svábhegyi birtokát az Egy magyar nábob és Kárpáthy Zalán című könyveinek bevételeiből vásárolta meg. -
- Gyulai Pál volt Jókai legnagyobb dicsérője. -
- Jókai fogadott lánya Róza festő lett. -
- Második felesége Nagy Bella is író szeretett volna lenni, ebben kért Jókaitól segítséget. -
- Az író könyveinek 100 kötetes díszkiadása kapta a Párizsi Világkiállítás fődíját. -

8

5

5. Tudtad, hogy Jókai több háziállatot is tartott a svábhegyi birtokán? Az 1860-as évek végén négy tehén, négy ló, két hízó disznó, két szamár, több baromfi – liba, kacska, pulyka, gyöngytyúk –, valamint gólya és daru volt az udvar lakója, valamint 5 kutya és 17 macska.

Az egyik kutyáját híres regényébe is beleírta. Mi a neve?

6. Jókai nevelt lánya, Róza szerint a madarak voltak az író kedvenc állatai. Ismerjétek meg Jakli csínytevéseit és a feladatlap végén található történet alapján válaszold meg kérdéseket. (A számokkal megjelölt szavakról szómagyarázatot találtok a történet végén.)

1. Milyen állat a Jakli?
2. Kivel beszélget Jókai Mór a vonaton?
3. Melyik három tárgyból lop Jakli 12-12 db-ot?
.....
4. Minek néz elébe Jókai Jakli csínjei miatt?
5. Hol csinál rendkívüli felfordulást a Jakli?
6. Melyik napra zárják kalitkába?

7. Tervezz és rajzolj egy könyvborítót a történethez. ☺

2

6

10

8. Totó

A történetben vannak az alábbi régies kifejezések. Karikázzátok be a helyes választ, mit jelenthetnek.

slepp

1. takaró más néven
2. egy angol kutyafajta
- x. Egy (ruha) hosszú, a földön húzott hátsó része

bonne

1. nevelőnő, gyermekdajka
2. bonbon rövidítve
- x. masni régi neve

horgacsoló

1. horgászcsizma
2. aki egy speciális tűvel fűz vagy köt valamit
- x. kampó szerű olló

kofa

1. főleg élelmiszerekkel kereskedő nő
2. édes ital
- x. egy ritka norvég fafajta

katedra

1. kategorizáló szekrény
2. szobanövény
- x. dobogó, előadói emelvény, szószék

szála

1. terem, bálterem
2. régi női nagy aljú szoknya
- x. halfajta

publikum

1. alkohol tartalmú ital
2. közönség, hallgatóság
- x. férfikalap

kazal

1. szó egy nagyméretű, összefogott halmot jelent
2. afrikai nagymacska
- x. régi bútor

8

A Jakli

TERMÉSZETHISTÓRIAI RAJZ

(Részletek)

...egyszerre csak nagy riadalt lát támadni a sétány szabályosan alá s fel jövő tömegei között; szapora lótás futás támad, felpiperézett úri kisgyermek elszakítják magukat a bonne kezéből, s futnak egy bizonyos irányba, szép úrhölgyek tapogatják a chignonjaikat¹, ott van-e még a beletűzött virág? A zöld padokon kötő-varró szorgalmatos delnők iparkodnak cernát-gyűszűt magukhoz közelebb vonni; a nemzeti zenészek arcán is mahagóniszínű mosoly támad; s egy jelszó fut végig az egész úri tömegen: „itt a Jakli!” „Hol a Jakli?” „Ott a Jakli!” S nézi minden ember, hol van? A Bokrokon keresztül, a fákon keresztül, olyan fent mintha léggömb volna, míg végre valaki rábukkan, s akkor aztán van nagy diadal, hogy: „itt a Jakli!”

De hát ki az a Jakli?

Tán valami vendégművész, aki ínséges célra hangversenyt szándékozik adni? Vagy valami házasulandó előtáncos, aki a publikumnak ablakon kihajigált poharakkal kedveskedik? Vagy valami új gőzhajó, amely a szárazföldön kerülte meg a Balatont? ...

Hanem hát minekelőtte kiderülne, hogy ki az a Jakli elébb had mondjam el, hogy mit beszélt nekem az én Andor barátom, mikor együtt utaztunk nemrég Budáról Siófokig a vasúton.

Az én Andor barátom azt állítá, hogy az állatokban is vannak szellemi tehetségek, minőkkel az ember kizárólagosan dicsekszik.

Nevezetesen, hogy a szarka el tud számolni háromig. Tovább nem. De a hármas szám ismeretes előtte. Tán ha öt ujjá volna, akkor ötig is el tudna számolni...

Hanem hát már most jelenthetem az én kedves Andor barátomnak, hogy ez a tétel, újabb természettudományi észleletek alapján, tetemes módosításon tágul végig: mert az én szarkám nem háromig, de tizenkettőig tud elszámolni. S mármost, ha valaki azt kérdezi a b.-füredi sétányon, hogy ki az a Jakli? az bizonyosan valami messze földről jött idegen; aki azt a feleletet nyeri, hogy hát még annyit sem tud? hisz azt minden ember tudja, hogy ez a Jókaikének a szarkája.

Oh, igenis, Jakli B.-füred celebritásai közé tartozik, aki nélkül sem a reggeli sem az esteli promenádé² meg nem történhetik. Mikor legtöbb a vendég, mikor legdíszesebb hölgyereg hullámozik végig a sétányon, ott jár nagy méltóságos léptekkel közöttük, s neki van a legnagyobb sleppje mindannyi közt; üdvözlí a legifjabb nemzedéket, s bújósdit játszik vele a bokrok között, megcibálja

a kis kutyák szőrét, rárepül a szép kisasszonyok vállaira, s hízalgő bókakat cseveg a füleikbe, egy óriási hajtorony tetejét kiválasztja kedvenc helyéül, s felrepülve rá eleven paradicsommadárnak, megbolygatja csőrével a fodrászati remeket, megkérde: „hogy fontja³ ennek a kazal hajnak?”

Csintalanul háta mögé kerül a sétányon szorgalmasan horgacsoló hölgyeknek, s kellemes emóciót⁴ szerez nekik a cernagombolyaikkal tovarepülve, s ha végre megunta a mulatságot, felrepül egy fára, s onnan bírálja fél szemmel a társaságot, a legszebb angol nyelven közölve észrevételeit. Időközönként meglátogatja a nemzeti zenekart is, annak az asztalán és hangjegyein otthagya látogató jegyeit, melyek bár nincsenek betűkkel írva, de mégis minden ember el tudja róluk olvasni, amint meglátja az otthagyt jegyet, hogy „ezt a szarka csinálta ide!” Szokása neki sokáig elmulatni: igen emancipált⁵ egyéniség. Mint az igazi gentleman⁶, csak enni jár haza. Néha az éjszakát is kinn tölti; mely korhelykedési⁷ hajlamát csak fiatalsága menti ki. Kénytelenek vagyunk neki elnézi. Pedig aztán van miatta nagy aggodalom. Vajon nem érte-e valami baj? Nem keveredett-e rossza társaságba? Nem követett-e el valami főbenjáró bűnt, amiért a hatóság büntető kezei elérték? ...

Pedig a Jakli nagy acqvizitor⁸. A régi világban úgy hívnák, hogy tolvaj... S ebből fog mindjárt kiderülni, hogy tizenkettőig el tud számolni.

A Jakliban egy nagy szabó vészett el! Egy második Wellisch Adolf. Nincs gyűszű, cerna, varrótű, biztonságban miatta egész Balatonfüreden és ezer lépésnyi területben. Egy hét alatt tizenkét eset lő⁹ rendőrileg feljelentve, miszerint a Jakli, gyanútlanul varrogató hölgyek oldala mellől, az egy percre letett gyűszűt orozva felkapta, s a levegőkön keresztül elvitte. Ugyanennyi kárpótlási pernek nézek én eléje. A másik hét alatt tizenkét varrótűnek hasonló kriminális úton eltulajdonítása háborította fel a közcsendet Balatonfüreden, anélkül, hogy a rendőrségnek sikerült volna felfedezni, hová tűntek el az elorzott kincsek? ... Most meg már kilenc különböző panaszos jelentkezik nálam, hogy ugyanannyi fonat cernáját rabolta el a Jakli.

"Csak várjanak tisztelt úrhölgyeim, még három van hátra; a Jakli tizenkettőig tud számolni; annyi gyűszűt, annyi tűt szerzett be, annyi cerna kell még hozzá."... Ollóra nincs szüksége: az van neki a feje elején, olyan hatalmas, hogy akit megcsíp vele, sírva fakad.

Ébéd után, mikor a hírlapok megjönnek, rendesen ő igen érdekeltnek mutatkozik irántuk. Különös szenvedélye a Budapesti Közlöny; azt személyesen bontja fel; végignézi a legújabb kinevezéseket, s hozzátörüli némelyikhez az orrát; aztán megfogja a lábával s nekiakasztva az ollóját, nagyokat szab belőle; valószínűleg mustrákat a szarkák egyenruhájához, s azokkal is repül rejtett szabóműhelyéhez.

Délután pedig sorba látogatja a gyümölcsáruló kofákat, s azt teszi, hogy előbb megráncigálja hátulról a fejkötőjét; mikor az hátranéz, akkor hirtelen keresztüloson a zsámolya alatt, s a másik percben már repül az elrabolt cseresznyével, körtével. És mindez a hatóságok szeme láttára történik, hogy ily rövid idő alatt háromszor tizenkét útonállással és erőszakos betöréssel párosult rablási eset hivatalos megtorlás nélkül maradt; ami ismét a magyarországi közbiztonsági viszonyok szomorú állapotáról tanúskodik.

De sokkal jobban aggaszt bennünket, kik a Jaklival közelebbi összeköttetésben állunk,... azon titokszerű mondhatni miszteriózis¹⁰ érzület, mely a Jakli keblében a fényes tárgyak iránti hajlamával egyidejűleg kifejlődni törekedik.

A Jakli pietista¹⁰!

Amint kinyitják a füredi templomot, elől megy a pap, utána megy a sekrestyés, utána megy a Jakli. A múltkor éppen egy vasárnapi nagymise alkalmával, amint egy kegyes úrhölgy a legájtatosabban bólingat az imádságos könyvébe, egyszer csak megrángatja valaki a hajfűrtjét hátulról: hát ez a hamis copf mire való? Az úrhölgy odatekint, s felsikolt ijedtében, azt hiszi, maga a sátán ül a háta mögött hosszú orrú szárnyas fenevad alakjában! A feliasztott kétlábú hallgató szárnyra kap, s felrepül a katedrába, ahol a pap éppen heves buzgalommal töri a poklok kapuit; a pap pofon csapja a nagy könyvvvel: arra a szárnyas neofita¹¹ rárepül az orgonára, s végigugrálva annak billentyűin, új melódiát improvizál¹² a prédikáció közepett; a kántor, a ministráns gyerekek elhessegetik onnan, arra nekimegy a szent szobroknak, míg végre nagy exorcizáció¹³ után ki tudják kergetni az ablakon. Ez nagy botrány volt: elismerem. Galambot festve, verebet elevenen láthattunk már a templomban; de szarkát soha!

Tudjuk nagyon jól, hogy a szentképeken Szent Antoniust¹⁴ a pusztában a többi ördögös alakok között egy nagyon dekolletírozott kisasszony s egy szarka kísérik, mely utóbbi a szent férfiú előtt kiterjesztett könyvbe vagdal a hosszú orrával, melynél fogva, ha a dekolletírozott kisasszonyoknak szabad is, de szarkáknak nem szabad templomban megjelenni; mert az sacrilegium¹⁵. Annálfogva tudtára adatott az illetőknek, hogy a Jakli egyházi átok alá van vetve, s ha még egyszer a templomba bemerészkedik lépni, megfojtatik és megégettetik.

Ez ellen nincs segedelem.

Barátom, Jakli, ha a minisztériumot megsértetted, amidőn egy osztálytanácsos kalapjára rárepültél; ha ifjabb Ráday Gedeon¹⁶ figyelmét magadra is vontad, amidőn harmincnél több rablási eseten rajta kapattál, ezeken még tudok segíteni, de ha a szent synedrium¹⁷ haragját vontad magadra, nem hogy én nem tud azon segíteni még Pauler Tivadar¹⁸ sem!

Annálfogva nincs más mód, mint prezervatív¹⁹ módszerekhez nyúlni. Úgy teszünk vele, mint Mileticcsel: hogy se magában, se másban kárt ne tehessen, a

mise alatt kalitkába csukjuk.

S amikor aztán vasárnap délelőtt a fürdői vendégek kérdezik egymástól a kútnál:

-1. Hogy méltóztatott aludni? -2. Meg tetszik-e ma fürödni a Balatonban? -3. Lesz-e ma tánc a szálában? – A negyedik kérdés az: Hát a Jakli vajon hol van?

- Az be van csukva.

- Miért van becsukva?

- Hogy templomba nem mehessen.

Amiért aztán délben szabadon bocsáttatván, azzal kárpótolja magát, hogy este haza sem jön, hanem egész éjjel nézi a jegenyefáról, hogy isznak az emberek?

Azt hiszi szarkaésszel, hogy ez is a vasárnapi isteni tisztelethez tartozik.

Szómagyarázat:

1. A **chignon** (ejtsd: sinyón) egy hajviselet, amely egy csomóba vagy zsemlyévé csavart, alacsonyan, a tarkón elhelyezett hajból áll.

2. **promenáde**: szó jelentése sétahely, sétány vagy sétatér, olyan terület, amelyet sétálásra és társasági életre alakítottak ki

3.**Font**: Régebbi kontextusban a font (Pfund) súlymértékre és pénzegységre is utalhat, amelynek eredete a latin pondus (súly) szóra vezethető vissza.

4. **emóció**: Érzelem, érzelmi reakció

5. **emancipált**: szabad, önállósodott, független

6. **gentleman**: úriember

7. **korhelykedés**: Lustálkodás, henyélés, mulatozás

8. **acquizitor**: ügynök vagy olyan személy volt, aki valamit megszerez

9. **lőn**: lett

10. **pietista**: egy olyan személyt jelöl, aki mélységesen vallásos és áhítatos életet él.

11. **neofita**: valamely vallásra újonnan áttért (ember)

12. **improvizál**: rögtönöz

13. **exorcizáció**: ördögösség, olyan rendkívüli képesség, cselekedet, teljesítmény jelent, amely közönséges embertől nem telik ki

14.**Szent Antonius**: Pádúai Szent Antal a szegények és az elveszett dolgok védőszentje

15. **sacrilegium**: szentségtörés, jelentése a vallásban szent dolgok (személyek, tárgyak, helyek, események) megsértése vagy elpusztítása.

16. **ifjabb Ráday Gedeon**: hadügyminiszter

17. **synedrium**: bírák legfőbb tanácsa

18. **Pauler Tivadar**: magyar jogász, egyetemi tanár, miniszter, az MTA tagja, a Magyar Jogász Egylet első elnöke.

19. **prezervatív**: védő, őrző, óvó, megőrző, megvédő